

هرگز اگر راه به معنی برد
سجده صورت نگذبت پرست
«سعدی»

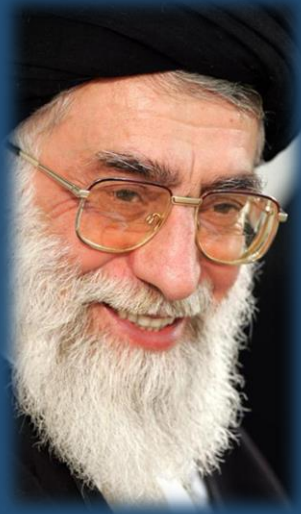
قم پایتخت فکری جهان اسلام است «مقام معظم رهبری»

اولین کنفرانس قم پایتخت فرهنگی جهان اسلام

عنوان بحث:

چشم انداز هویت بصری شهر قم ،

با نگاه به معیارهای پایتخت فرهنگی جهان اسلام

مقام معظم رهبری :

- مراحل پنج گانه در جهت تحقق تمدن نوین اسلامی در ایران :

۱- پیروزی انقلاب اسلامی (بر نظام سلطنتی و وابسته به استکبار جهانی).

۲- تثبیت نظام جمهوری اسلامی (مبتنی بر دو مؤلفه بنیادی قانون اساسی و جایگاه ولی

فقیه).

۳- تحقق دولت اسلامی (همه مدیران نظام در تمام قوا، در امور خود متخصص و متعهد

باشند).

۴- تحقق جامعه اسلامی (افکار، رفتار و آثار فردی، خانوادگی و اجتماعی شهروندان

تنها چیزی که دانشگاه را اسلامی می کند، دانش اسلامی است.

دین نسبت به هیچ یک از علوم کلی یا جزئی بی نظر،

یا بی تفاوت نیست، بلکه نسبت به همه آنها

کلیات و اصولی را که

منشأ تفریع فروع دیگر هستند القاء می نماید.

آیت الله جوادی آملی

۱ رابطه مکتب اسلام با

علوم :

(منابع، مبانی و روش های تحقیق)

آنچه (علمی) است، (عقلانی) است
آنچه عقلانی است، (اسلامی) است
اسلام مبتنی بر دو منبع (عقل و نقل)
با روشهای (استدلال منطقی) و (تفسیری)

(کلیات همه علوم) را مطرح نموده و (اثبات) می نماید.

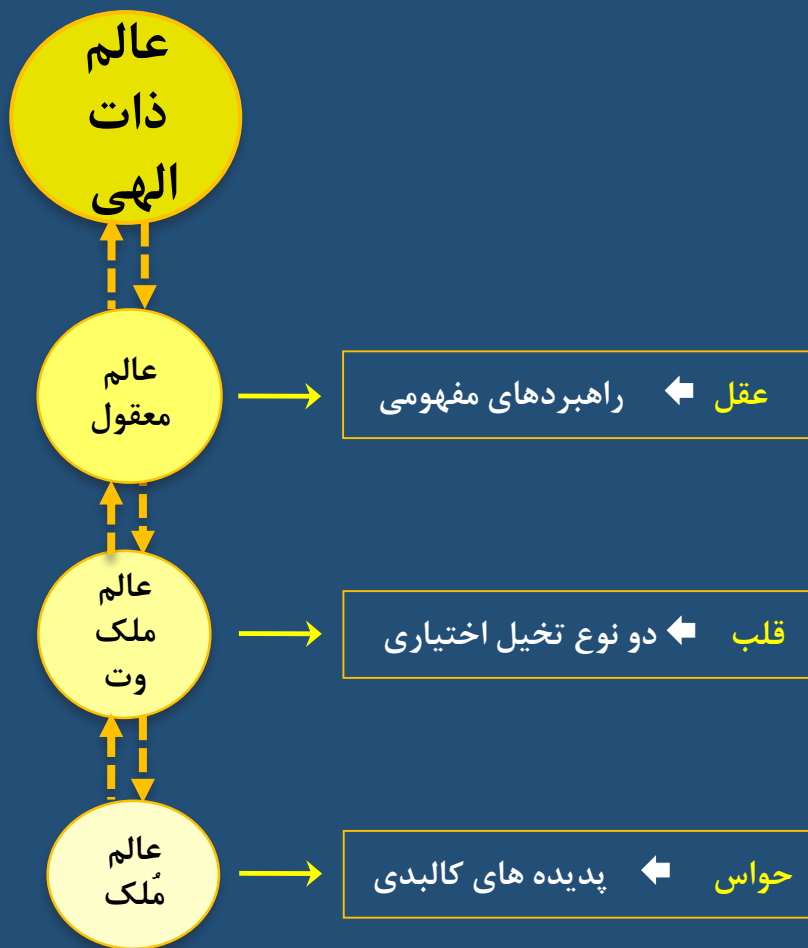
دستاوردهای علوم تجربی (استقرایی) نیز تا نقض نشود اسلام به عنوان (علوم ظنی) می پذیرد.
بنابراین مکتب اسلام جامع علوم (بشری و وحیانی) است.

در این نظریه هم از پیامبر درونی (عقل) و هم از پیامبر بیرونی (نقل) بهره برداری شده است، بنابراین هم (درون دینی) و هم (برون دینی) قابل اثبات است.

تفکیک و تبیین پنج مولفه مغالطه آمیز (اسلام)، (مسلمانان)، (آثار مسلمانان)، (ایران)، (ایرانیان) :

شعاعی از مراحل در فرایندهای الهی
در مقایسه با مراحل در فرایندهای انسانی!

آفرینش الهی شامل چهار مرحله کلی و نزولی است:
(عالم ذات، عالم معقول، عالم ملکوت، عالم ملک)

فرایندهای انسانی منبعت از سه بعد وجودی او
است:

بعد عقلانی انسان (راهبردهای مفهومی)، بعد قلبی اختیار دو نوع
تخیل (حسی - غریزی) یا (علمی - معنوی) و بعد حسی (ماده و صورت
های کالبدی) ارائه می نمایند.

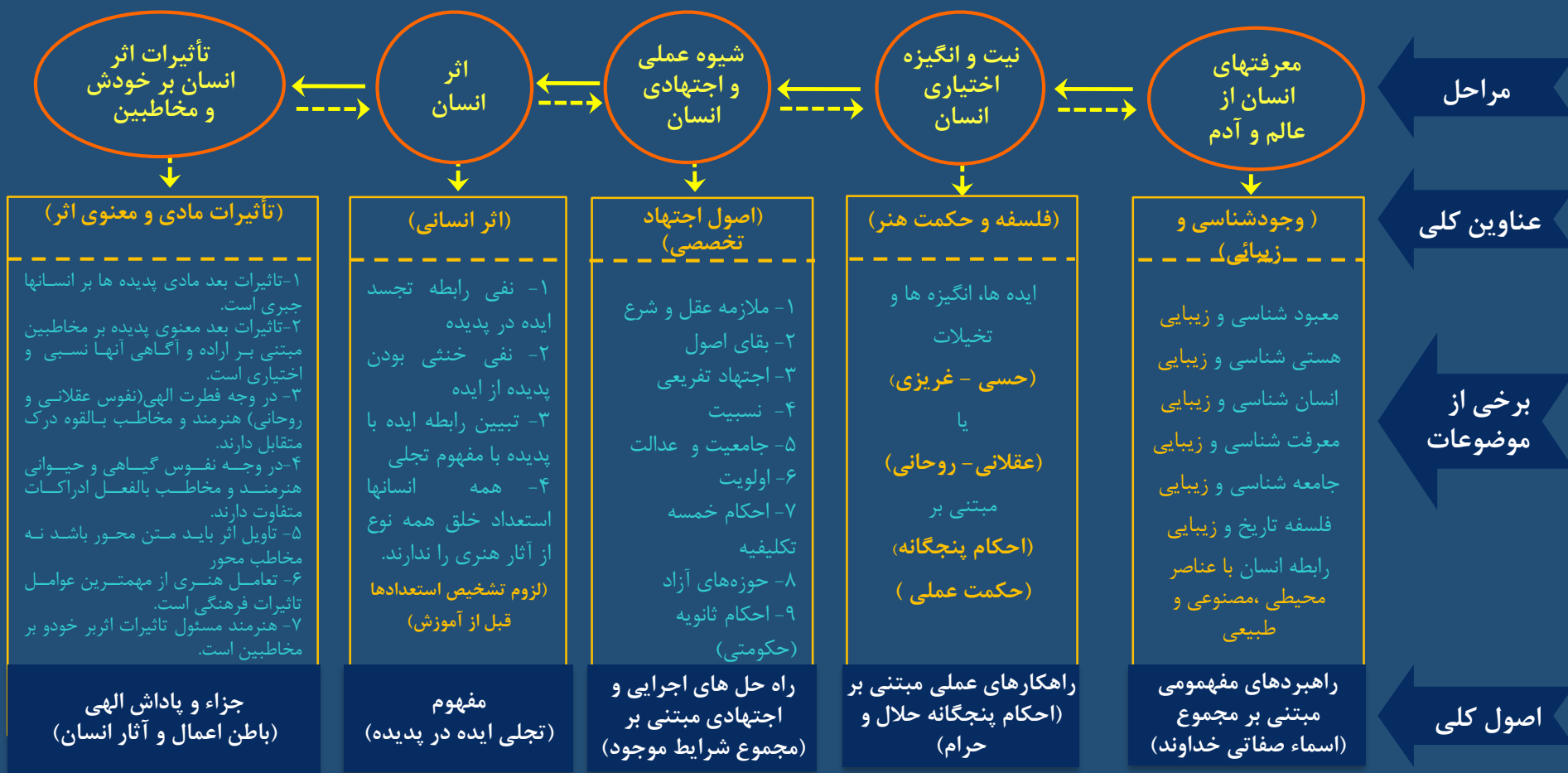
۱. وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً. (البقره: ۳۰)

ساختار و مراحل پنجگانه از فرایندهای انسانی مبتنی بر منابع، مبانی و روش های اسلامی:

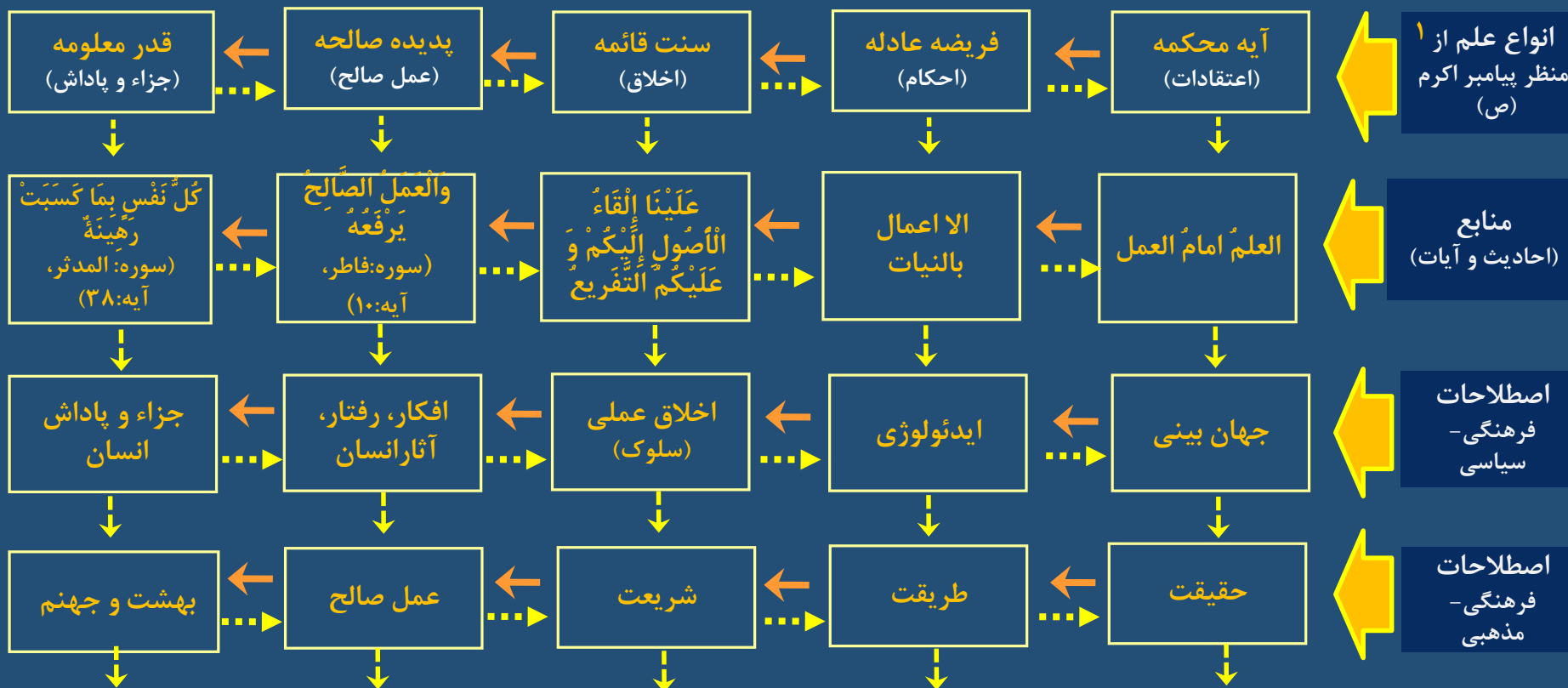

- ۱- پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: أَلْعِلْمُ إِمَامُ الْعَمَلِ وَالْعَمَلُ تَابِعُهُ يُلْهَمُ بِهِ السَّعْدَاءُ وَيَحْرَمُهُ الْأَشْقِيَاءُ؛ « دانش پیشوای عمل و عمل پیرو آن است. به خوشبختان دانش الهام می شود و بدبختان از آن محرومند.» (امالی طوسی، ص ۴۸۸)
- ۲- الاعمال بالنیات . (وسائل الشیعه ج : ۱۰ ص : ۱۳)
- ۳- امام صادق فرمودند: عَلَيْنَا الْإِقَاءُ الْأُصُولِ إِلَيْكُمْ وَعَلَيْكُمْ التَّفَرُّعُ. (بحار الأنوار ج ۲، ۲۴۵)
- ۴- مجموعه آثار شهید مطهری، جلد ۲۰، ص ۱۶۱.
- ۵- مَعَ كُلِّ شَيْءٍ لَا بِمُقَارَنَةٍ، وَغَيْرُ كُلِّ شَيْءٍ لَا بِمَزَائِلَةٍ. (نهج البلاغه: خطبه ۱، ص ۷۸).

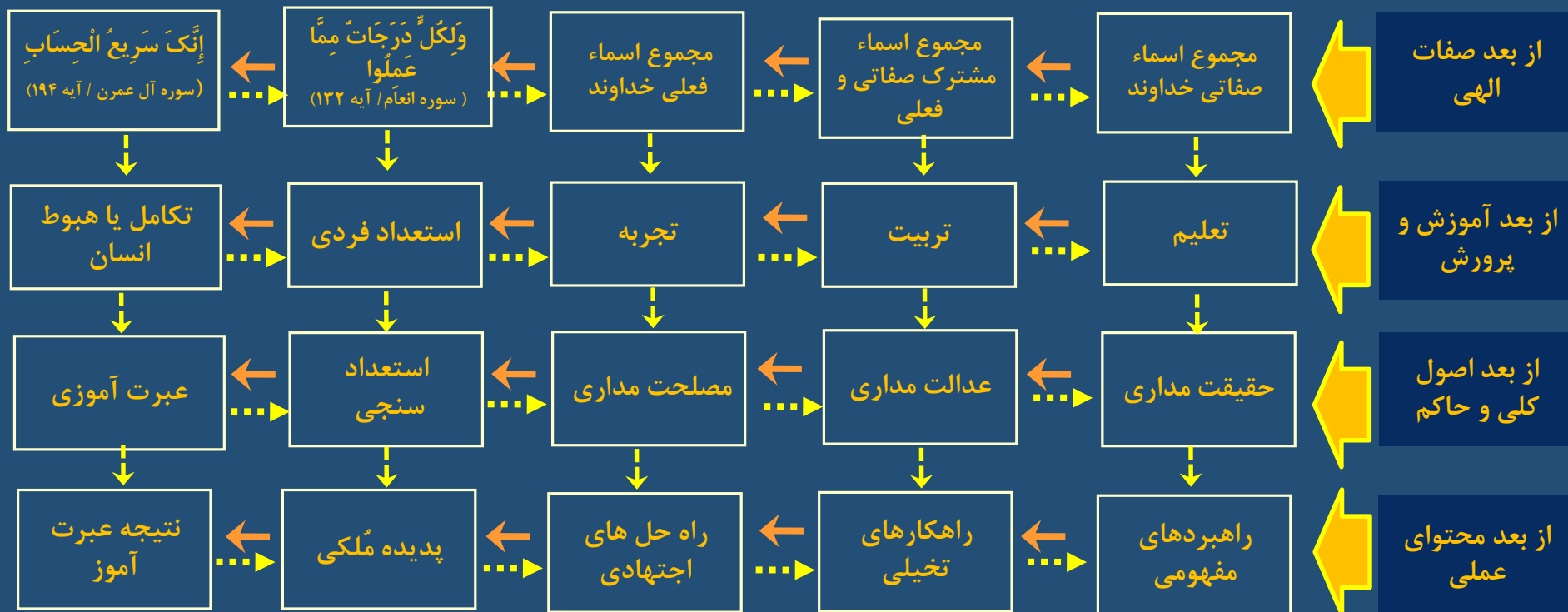
نسبت مکتب اسلام با ساختار و مراحل پنج گانه در فرایند های انسانی

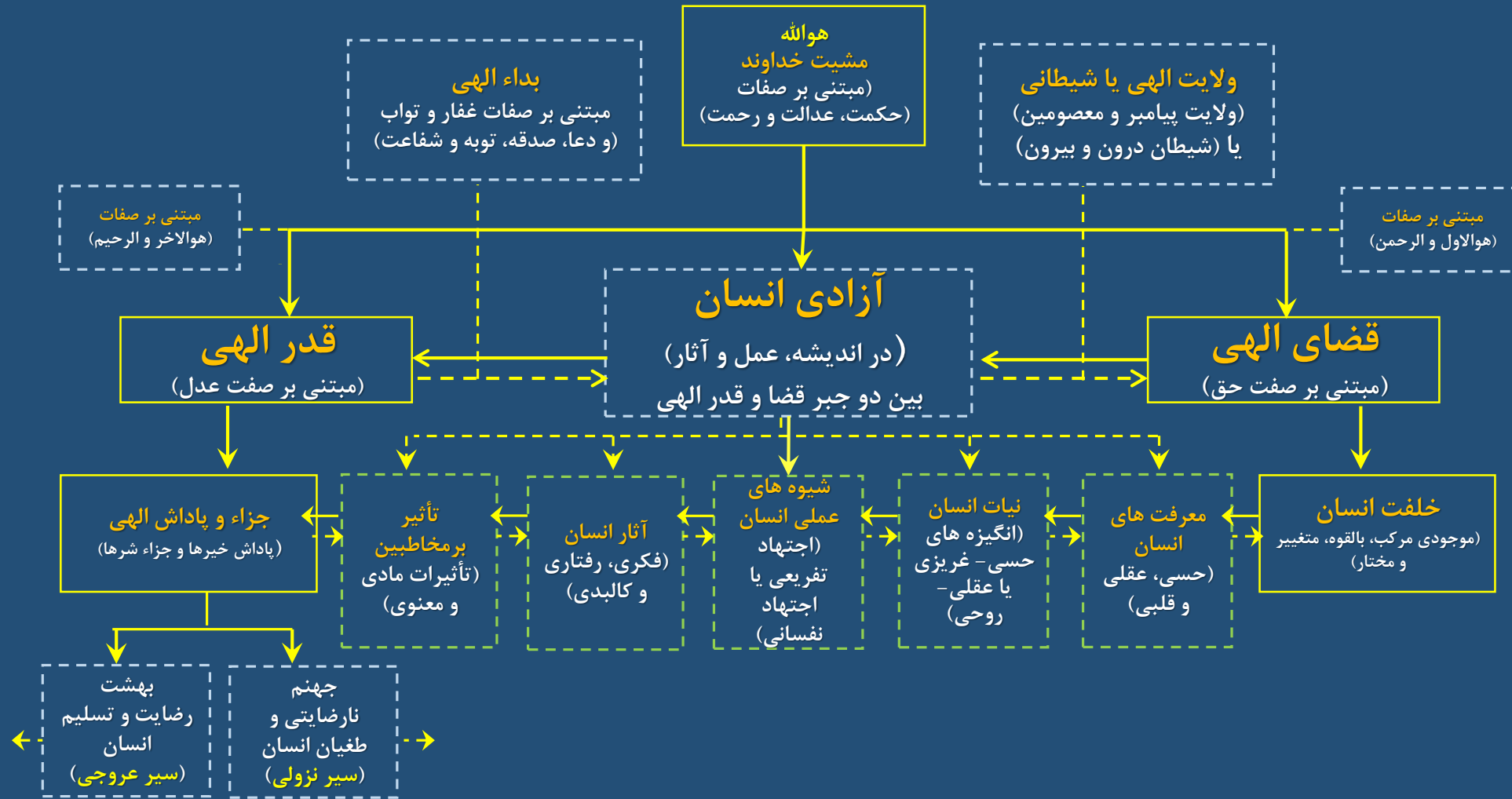
نسبت اسلام از ابعاد مختلف با ساختار و مراحل در فرایندهای انسانی:

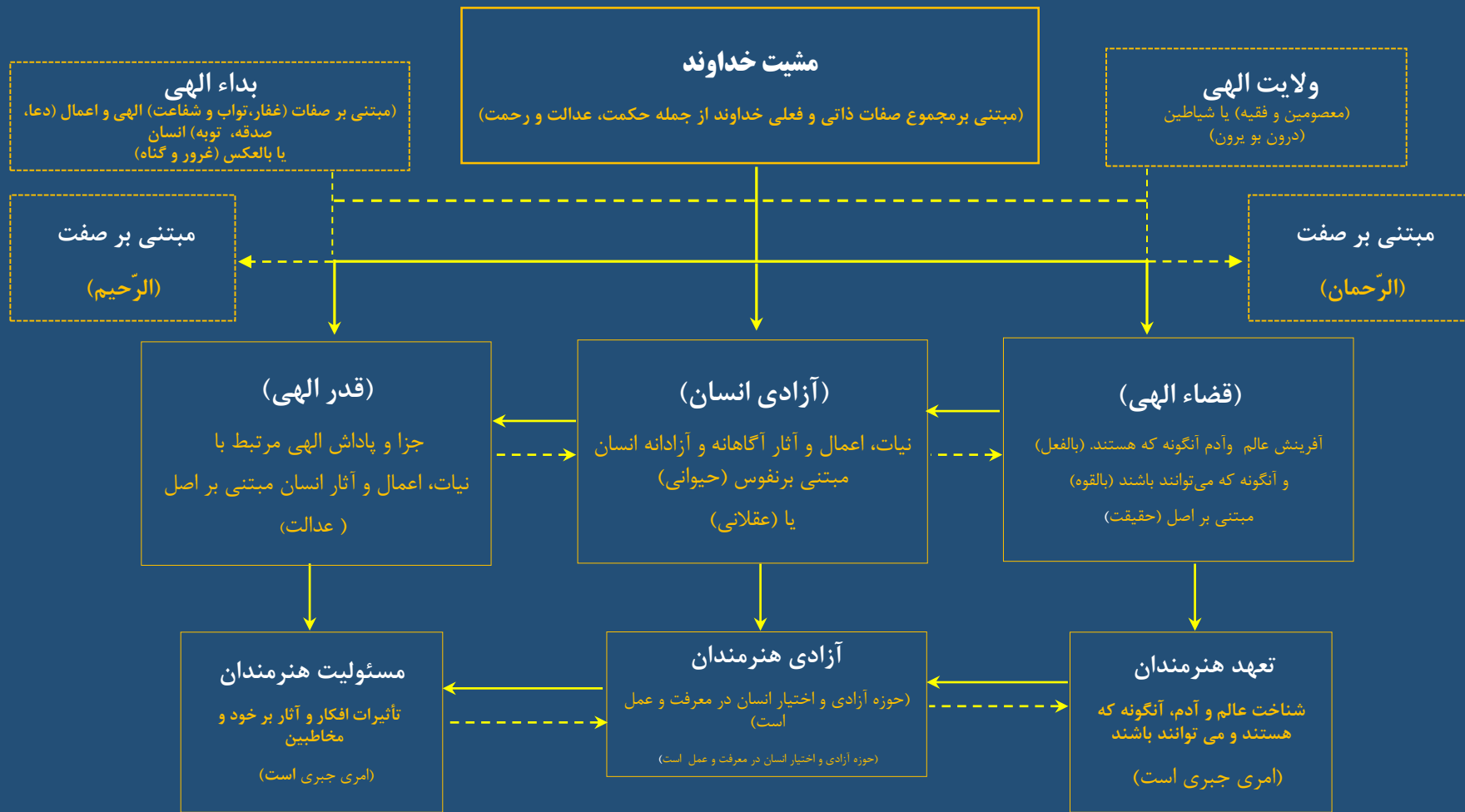
۱- قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلَاثَةٌ: آيَةٌ مُحْكَمَةٌ أَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ أَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ وَمَا خَلَاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ»
پیغمبر (ص) فرمود: همانا علم سه چیز است: آیه محکم، فریضه عادلّه، سنت پابرجا، و غیر از این فضل است. (اصول کافی جلد ۱ صفحه: ۳۷ روایه: ۱)

نقش فرایندهای انسانی در ذیل (مشیت) و (قضا و قدر) الهی

آزادی هنرمندان در بین (تعهد و مسئولیت) آن‌ها: ^۱

۱. امام صادق (ع): التویض امر و بین الامرین. «آزادی انسان، امری است بین دو امر (دیگر)»

تعریفی جامع و مانع از معماری، (مبتنی بر فرهنگ اسلامی):

بازآفرینی حکیمانه، عادلانه و مصلحانه

فضا و محیط زیست انسانها

با عناصر طبیعی و مصنوعی،

متناسب با نیازهای مادی انسانها

و بسترسازی نیازهای روحی

و تکاملی آنها.

ارزیابی فرایندهای معماری از منظر اسلامی:

۱- ارزیابی اثر معماری از بعد تأثیرات کمی و مهندسی (این تأثیرات جبری و وابسته به مجموع عوامل محیطی است): (معماران می توانند و باید ابعاد کمی و مهندسی ساختمان را به صورت نسبی و مبتنی بر مجموع شرایط زمانی و مکانی تأمین نمایند).

مراحل خلق اثر معماری	عناصر اصلی و کمی در معماری	عناصر لازم عملکردی و ابعاد مناسب آن (رعایت استانداردها)	روابط مطلوب عناصر عملکردی (حل حریم ها و ارتباطات)	رعایت ابعاد مقاومتی ساختمان (اجزاء و عناصر)	رعایت ابعاد تأسیساتی ساختمان (طبیعی و مصنوعی)	رعایت ابعاد اقتصادی ساختمان (عدم اسراف)	رعایت ابعاد پایداری و نگهداری ساختمان (سهولت حفظ)
۱	دانش و بینش معمار ↓ (معیارهای زیبایی شناسی)						
۲	نیت و انگیزه معمار ↓ (فلسفه هنر و حقوق)						
۳	روش عملی معمار ↓ (سبک های معماری و اخلاق حرفه ای)						
۴	اثر معماری ← (پدیده موجود)						
۵	تأثیرات معماری بر مخاطبین	تأثیرات بر معمار					
	تأثیرات بر مخاطبین	تأثیرات بر مخاطبین					

عنوان بحث :

چشم انداز هویت بصری شهر قم ،

با نگاه به معیارهای

پایتخت فرهنگی جهان اسلام

مهم ترین راهبردها ، راهکارها و راه حل ها در چشم انداز بصری شهر قم

مبثنی بر هویت (اسلامی - ایرانی) و (پایتخت فرهنگی جهان اسلام)

۱- از بُعد مهندسی ساختمان :

■ رعایت کلیه دستاوردهای علوم تجربی در حوزه معماری و شهرسازی ، تا نقض نشده است ، الزامی است. نظیر مباحث (اقلیمی ، اقتصادی ، مهندسی ، استانداردها و سرانه ها و غیره)

۲- از بُعد سبک هنری :

■ بستر سازی سیر انسان از (ظاهر به باطن) ، (از صورت به معنا) ، (از کثرت به وحدت) و (از حواس به عقل) .

روش و سبک اسلامی، در خلق فرایندهای انسانی:

تجلی (ایده های ممدوح) در (پدیده های مناسب)

سیر از (وحدت معنایی) به (کثرت کالبدی)

مبدأ
واحد

مسیر
مستقیم

مقصد
متکثر

جهت و غایت مشترک

(تکاملی یا هبوطی)

۲- مبدأ واحد
(قبله - مقام انسان کامل
جامع صفات الهی یعنی یکصد صفت حسن
و زیبایی های ذاتی و فعلی)

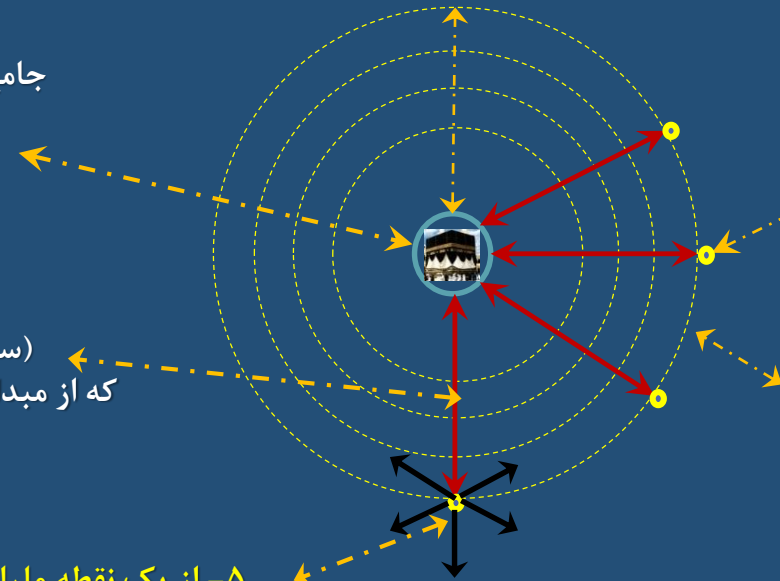
۳- مسیر و جهت مستقیم
(سبکها و شیوه های خلق اثر هنری
که از مبداء واحد به سوی مقصدهای مختلف آثار
متکثری را خلق می نمایند)

۵- از یک نقطه ملیاردها خط خارج می شود.
یک خط به قبله می رسد، بقیه به صورت نسبی دور می شوند.

۱. مقصدهای متکثر

(محل آثاری که هر یک وابسته به
مجموع شرایط متنوع و متکثر زمانی و
مکانی خلق می شوند)

۴- دایره های نقطه چین
(مراتب و عوالم وجود)

۳- ابعاد (اصلی) و (اعتباری) شهر :

■ در معماری و شهرسازی (اصل ، انسان و فضای های مورد نیاز اوست)
و سایر (اجزاء و عناصر کالبدی بنا ، اعتباری) هستند.

۴- از بُعد ایده های هندسی - فضائی :

■ از بُعد نظری (همه هندسه ها زیبا هستند)، از بُعد عملی باید (متناسب با نوع
عملکردها ، عادلانه و بجا باشند).

۵- از بُعد آرایه ها و تزئینات :

■ آرایه های (تجربیدی و تنزیهی) نظیر (آرایه های هندسی و کلامی) مطلوب و مجازند.
آرایه های (تشبیهی و تقلیدی) نظیر (نقاشی و مجسمه از موجودات زنده) نامطلوب و
غیر مجازند

۶- از بُعد نما و نماد گرائی:

■ نماسازی و نمادگرائی به مفهوم (تجلی مفاهیم مفید و مطلوب در ماده و صورتهای مناسب) ضروری و لازم است. نماد گرائی های توهمی، تقلیدی، قراردادی و غیر مفید، مذموم است.

۷- از بُعد ارتباط با طبیعت:

■ فضای مصنوع (معماری و شهرسازی) باید (هماهنگ و مکمل فضای طبیعی) بوده و (طبیعت گریز، طبیعت ستیز و غرق در طبیعت) نباشد.

۸- از بُعد ارتباط با انسانها:

■ معماری و شهرسازی باید ضمن (تأمین نسبی نیازهای مادی، ضروری و جبری انسانها)، (بستر ساز نیازهای روحی، متعالی و اختیاری آنها) نیز باشد.

۹- از بُعد ارتباط با خانواده:

■ خداوند خانه را محل آرامش و آسایش انسانها قرار داده است .
بنابراین خانه باید متضمن (استقلال ، آزادی ، امنیت و حفظ حریم) خانواده ها باشد.

۱۰- حقوق و درجه بندی فضا ها:

■ رعایت (حریم و حقوق فضا ها) و (درجه بندی و آلویت گذاری) هریک از آنها (در تک بناها و در مجموع فضاهای شهری) مبتنی بر فرهنگ اسلامی ضروری و الزامی است .

۱۱- نفی مزاحمت های همجواری:

■ جلوگیری از هر نوع (مزاحمت های همجواری) چه در (فضا های محلی و چه در فضای های شهری) ضروری و الزامی است .

۱۲- محله محوری با مرکزیت مسجد :

■ طراحی محله با مرکزیت مسجد و سایر فضاهای فرهنگی و مذهبی ، با (مساحت مشخص و جمعیت محدود) و (تقدم مسیرهای پیاده رو بر سواره رو) و (حداقل تداخل و تقاطع آنها) و (تأمین سایر نیازهای خدماتی) مبتنی بر (فقه شهرسازی) ضروری و مطلوب است .

۱۳- اصول کلی در فرآیندهای انسانی :

■ فرآیندهای انسانی نظیر معماری و شهرسازی باید در حکمت نظری (راهبردهای مفهومی و حکمت مدار) مبتنی بر (اعتقادات اسلامی) در حکمت عملی (راه کارهای عدالت مدار) مبتنی بر (احکام پنجگانه اسلامی) و در شیوه های اجرائی (راه حل های اجتهادی و مصلحت گرا) مبتنی بر (اصول ده گانه اجتهادی در تشیع) را رعایت و اجرا نمایند.

۱۴- در ارتباط با نوآوری و خلاقیت :

■ تخیل و خلاقیت های مبتنی بر (علم و عقل و فطرت روحی و الهی) انسانها مطلوب و اصیل و تخیل و خلاقیت های مبتنی بر (نفوس حیوانی ، غریزی و توهمی) انسانها نامطلوب و مذموم است .

۱۵- در ارتباط با اصول و تجربیات تاریخی :

■ معماران و شهرسازان باید از اصول اسلامی (نظری ، عملی و اجتهادی) ، (الهام گرفته) و از (تجربیات و آثار مشخص ، جهانی و تاریخی) ، (عبرت گرفته) و به صورت مطلوب بهره برداری نمایند.

۱۶- رابطه با آثار ارزشمند تاریخی :

✉ معماران و شهرسازان باید در ارتباط با (آثار موجود تاریخی و اصیل)، راهبردی (مرمتی و حفظ کردنی)، و در نزدیک و کنار آنها آثاری از بُعد (ماده و صورت)، (نسبتاً هماهنگ) و از بُعد تکنولوژی (بهره برداری از دستاوردهای جدید بهره برداری نموده) و در فاصله های دورتر (با حفظ اصول)، میتوان (آثاری خلاقانه ، با بهره برداری از همه دستاوردهای جدید) خلق نمود.

۱۷- نفی مجموع ردائل اخلاقی در عمل :

✉ معماران ، شهرسازان ، مدیران و کارفرمایان باید از همه ردائل اخلاقی در خواسته ها و آثار خود، نظیر صفات (خودنمائی ، شهرت طلبی ، فخرفروشی ، کبرورزی ، کارهای بیهوده و غیر مفید ، مسرفانه ، فریبکارانه ، حق ستیزانه ، مقلدانه و شباهت ظاهری با آثار غیر اصیل و غیرو) خوداری نمایند.

۱۸- رابطه با عناصر و بستر محیطی آثار :

■ آثار معماری و شهرسازی باید با مجموع مراسم آئینی و عناصر و بستر محیطی خود نظیر ابعاد (فرهنگی ، اجتماعی ، مذهبی ، تاریخی و غیره) هم آهنگ ، همراه و تقویت کننده و خاطره انگیز باشند.

۱۹- از بُعد آینده نگری و پایداری محیطی :

■ آینده نگری ، انعطاف پذیری حفظ و نگهداری خانه های مسکونی و طراحی خدمات محلی و شهری باید متضمن پایداری محلات و حفظ و قوام آنها در جهت تقویت تعاملات فرهنگی - اجتماعی ، نسلهای امروز و آینده باشد.

۲۰- از بُعد امنیت اجتماعی :

■ طراحی محیط های شهری باید نظارت پذیر ، حمایت پذیر ، با عملکردهای مشخص و مفید باشد و از طراحی فضاهای غیر مفید، غیر ضروری و ناهنجاری آفرین به شدت پرهیز نمود.

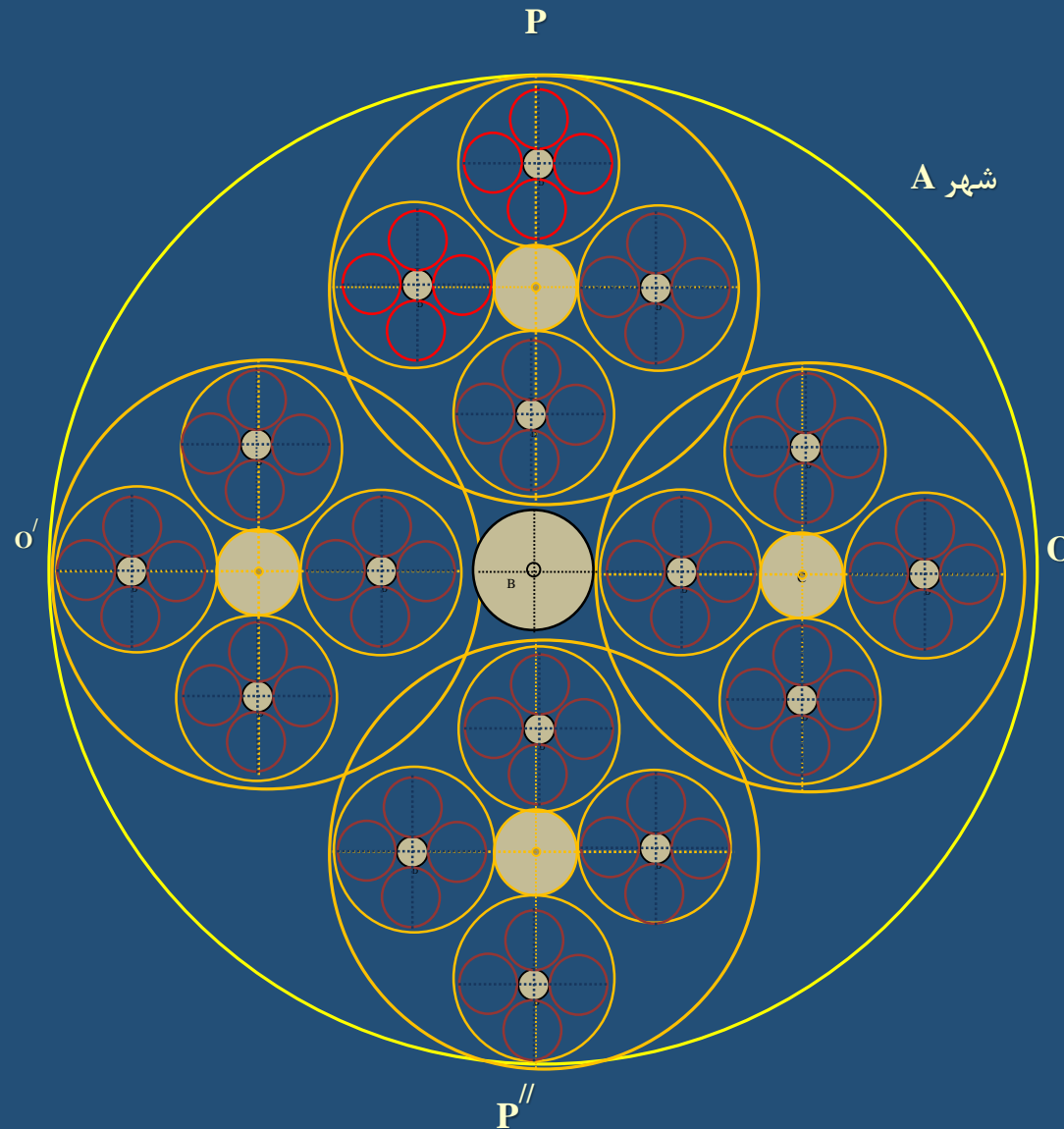
۲۱- از بُعد چشم انداز جهانی :

■ شهرسازی محله محور با مرکزیت (مسجد محله) ، منطقه محور با مرکزیت، (مسجد جامع) و شهر محور با مرکزیت (مسجد جمعه) و جهان محور با مرکزیت (خانه کعبه) مبتنی بر فرهنگ اسلامی ، محقق میشود.

نمودار تحقق معماری و شهرسازی ایرانی - اسلامی

در سطح شهر، منطقه و محله مبتنی بر مسجد محوری (پیشنهاد اولیه)

- و نظریه (رد و تکمیل) در تعیین هویت مکان شهری

A : شهر

B : مسجد جامع یا مصلی

C : مسجد منطقه

D : مسجد محله

محورهای $O O'$ و $P P'$ = محورهای پیاده درون شهری و دسترسی به خدمات عمومی با محوریت مسجد.

دایره $O O'$ و $P P'$ = کمربندی سواره شهری.

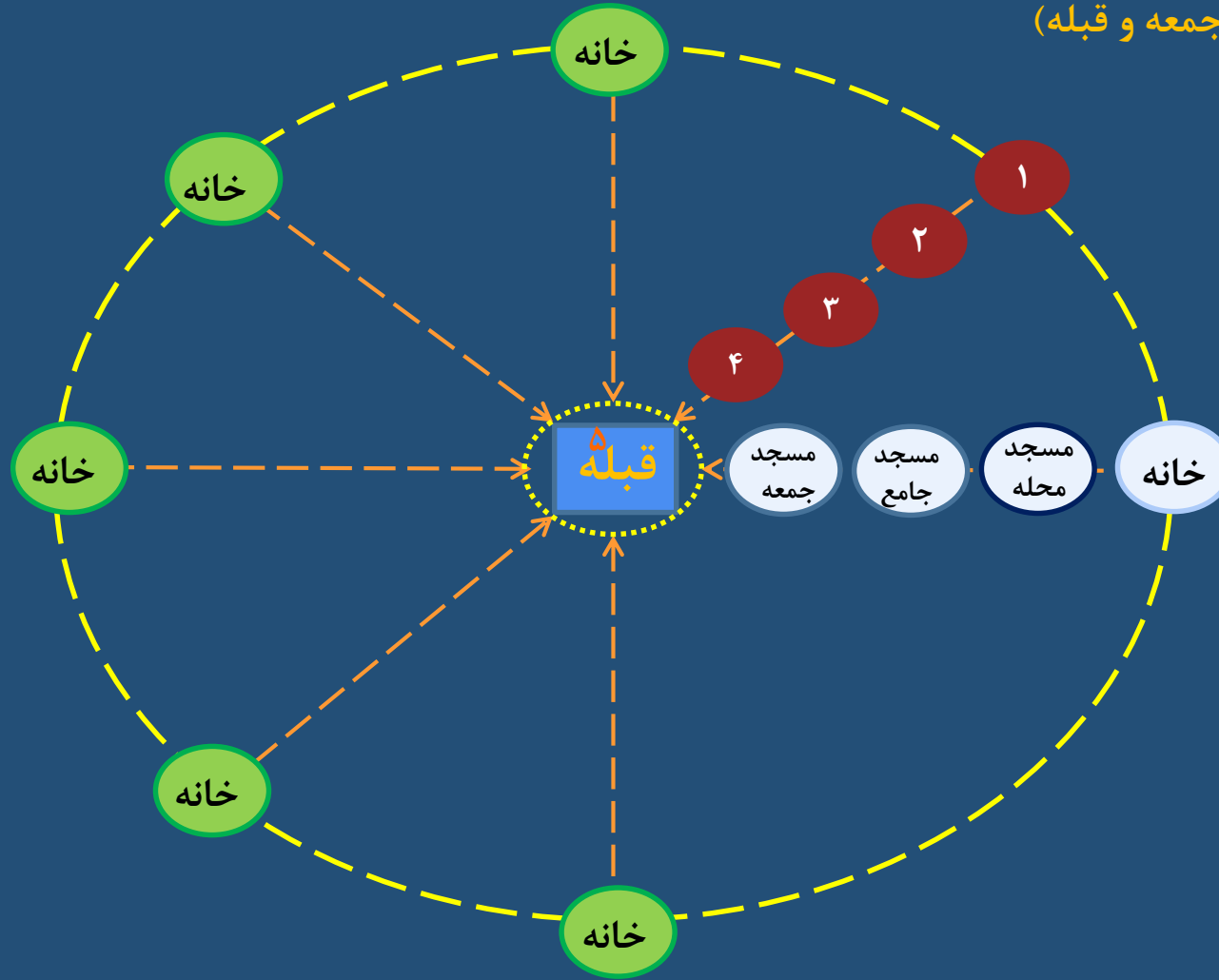
سایر دایره داخلی = امکان دسترسی سواره در سطح منطقه و محله و واحدهای ساختمانی.

مدل مفهومی از وحدت جهانی انسانها مبتنی بر

۲

۱ (خانه، مسجد محله، مسجد جامع، مسجد جمعه و قبله)

از منظر اسلامی

۱- کلیه خانه ها بر روی کره زمین

۲- مساجد محله های شهری

۳- مساجد جامع در منطقه های شهری

۴- مساجد جمعه در مراکز شهری

۵- قبله، خانه کعبه محل پذیرش توبه حضرت

آدم و محل تولد انسان کامل (اما عصر(عج) و نایبش)

منابع

۱- ما خلق الجن و الانس الا ليعبدون: (ما جن و انس را نیافرديم مگر برای پرستش) (الذاریات-۵۶)

۲- جعل الله البت الحرام قاما للناس...: (خداوند کعبه را خانه محترم و مایه قوام مردم قرار داده...) (مائده-۹۷)

۳- ان اول بيت وضع للناس الذي بكة مباركا و هدي للعالمين: (در حقیقت نخستین خانه ای که برای عبادت مردم نهاده شده در مکه است و مبارک و مایه هدایت همه جهانیان) (آل عمران، ۹۶)

بررسی تطبیقی محله محوری با انواع مرکزیت

ها:

ردیف	نوع مرکزیت	نوع تعامل اجتماعی	مدت زمان تعامل اجتماعی	محدودیت های مکانی	رابطه فرد با مسئولین	گستره تعاملات اجتماعی
۱	محله محوری با مرکزیت دبستان	آموزش برای قشری محدود از کودکان	۷ تا ۱۲ ساله برای کودکان ۷ - برای سایر اقشار حداکثر دو تا سه بار در سال	- پیش بینی برای فاصله های ۵۰۰ متر پیاده - برای سایر مکانها به صورت استثنایی	- رابطه شاگرد و معلم - تابع بدون اختیار برنامه ها و دستورالعمل های مدرسه	- آموزش مطالبی محدود - پرورش آدابی خاص و محدود - محور تعاملات دانش افزایی است و توجه به ابعاد مادی و کمی انسان
۲	محله محوری با مرکزیت کلیسا	مراسم معنوی برای یک روز در هفته	- برای کلیه اقشار فقط یک روز در هفته - و در مراسم غسل تعمید و ازدواج دو بار در طول عمر	- عدم پیش بینی فاصله مکانی	- رابطه انسان نامقدس با انسانهای مقدس - رابطه شنونده با گوینده - رابطه هنرپیشه و تماشاچی - رابطه توبه کننده و کشیش توبه پذیر به جای خدا	- شرکت در یک مراسم هفتگی معنوی - آشنایی با متن کتاب انجیل - تعامل انسانهای نامقدس با انسانهای مقدس. - تعامل اعتراف کننده با کشیش (توبه پذیر) - تشویق به مهرورزی به همه حتی جنایتکاران
۳	محله محوری با مرکزیت مسجد	آموزش و مناسک معنوی و سایر تعاملات مثبت اجتماعی برای همه اقشار	- برای کلیه اقشار پنج تا سه بار در روز - برای کلیه اقشار در همه روزهای	- عدم پیش بینی فاصله مکانی - از هر مکان دعوت به سوی	- رابطه متقابل همه انسانها با هم - رابطه دانشجو و دانشمند - رابطه جمع عبادت کنندگان - رابطه آزاد و اختیاری انسانها - رابطه مستقل همه با خداوند - رابطه برادری و دوستی با دشمنان خدا	- شرکت در مناسک معنوی در همه روزها - آشنایی و مطالعه کلام الهی و معصومین(س) - شرکت در عبادات و دعاهای جمعی - دوستی و برادری با دوستان خدا و دشمنی و مبارزه با دشمنان خدا

برخی از

مهمترین اقدامات ضروری

۱- ایجاد گرایش (ساختمانهای مذهبی) در مقطع ارشد ،
در دانشکده های معماری و شهرسازی ، دانشگاه های قم

۲- موضوع رساله های دکترا ، در جهت تمدن نوین اسلامی
مبتنی بر هویت (اسلامی - ایرانی) باشد .

۳- سطوح عالی حوزه های علمیه مبتنی بر نیازهای کشور ، تخصصی شود
نظیر گرایش های (حکمت هنر و زیبایی) ، (فقه معماری) ، (فقه شهرسازی)

۴- انتخاب اعضاء شورای اسلامی شهر و مدیران شهرداری باید مبتنی بر تخصص در معماری و شهرسازی و امور مربوطه باشند.

۵- طرح جامع و طرح های تفصیلی شهرقم و کلیه برنامه های مصوب آن باید توسط مهندسين مشاور متخصص و متعهد به معماری و شهرسازی با هویت (اسلامی-ایرانی) باشند.

۶- مجموع مدیران شهری باید مشورت پذیر بوده و از متخصصین و شهروندان نظرخواهی نموده و در عمل به برنامه ها و نقشه های مصوب متعهد و پایبند باشند.

۷- برنامه ها و نقشه های کلان شهری در عرصه عمل و تجربه باید به صورت مستمر مورد پایش و اصلاح تخصصی و کیفی قرار گیرند.

۸- در برنامه ها و نقشه ها به هر دو بُعد مادی و معنوی باید توجه جدی نمود و در مجموع بین عناصر (کمی و کیفی) رابطه (وسیله با هدف) برقرار نمود.

۹- چشم انداز مطلوب یک شهر موقعی تأمین میشود، که چشم انداز یکایک اجزاء و عناصر شهری و محلات آن مطلوب بوده و حقوق آنها تأمین شده باشد.

مفهوم : چشم انداز هویت بصری ؟

هویت = (وجود + ماهیت) ←

(استعدادهای ذاتی موجود و بالقوه + وجود تحقق یافته و بالفعل)

یا (باطن + ظاهر) ←

(تجلی ایده و ایده آلهای ، در پدیده و پدیدارها)

یا (معنا + صورت) ←

(تجل اسماء صفائی و فعلی خداوند، در ماده و صورتهای مُلکی)

تفاوت دو مفهوم : نزول و تجلی

مفهوم نزول : خداوند در مراتب هستی (نازل میشود :

چون در مقام توحید ، چیزی جز خداوند موجود نیست. (۱)

مفهوم تجلی : در مورد انسان و پدیده های او میگوئیم :

(تجلی ایده های هنرمند در اثر و پدیده او)

زیرا هنرمند چیزی را از نیستی به هستی خلق نمی نماید.

بلکه از طریق خیال و تخیل در ماده و صورتهای موجود ، (تصرف) مینماید.

۱- حضرت علی (ع) : خداوند درون پدیده ها است و با آنها یکی نیست .
بیرون از آنها است و از آنها جدا نیست . (فرازی از خطبه اول نهج البلاغه)

● سَنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ * أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيئَةٍ مِّن لِّقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَّا يَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

«ما به زودی آیات خود را هم در آفاق و هم در نفس‌های آنها، به ایشان نشان می‌دهیم؛ تا برای آنها روشن گردد که: اوست حق. آیا برای پروردگار تو این بس نیست که او بر هر چیزی شاهد و حاضر است؟»

بنابراین: هستی تجلی اسماء صفاتی و فعلی خداوند است در ماده و صورتهای عالم ملک و ملکوت شهر نیز تجلی (ایده های مفهومی) و (ایده آلهای عملی) مجموع شهرسازان است.

بنابراین :

● اگر قم میخواهد : (پایتخت فرهنگی جهان اسلام باشد)

باید : (ایده ها و ایده آلهای)،

مدیران برنامه ریز ، طراحان ، کارشناسان و مجریان شهری و شهروندان
آن در (نظر و عمل) مبتنی بر (فرهنگ و هنر اسلامی) باشد.

موفق و پیروز باشید
